

DANI TAY BA KANLI INA

ANKARA

► Duru ma istemlidir.

DAVACI : ...

DAVALI : T.C Cumhuriyet Kanlı 1, Cumhuriyet Kanlı 1 Külliyesi
06560 Be tepe-ANKARA

DAVA KONUSU : Davalı tarafından Suriye uyruklu sınımacılar ve kaçak göçmenlere 29.04.2011 tarihten itibaren Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı verilmesine ilişkin her bir idari işlem (kararın) ayrı ayrı iptal edilmesi istemidir.

TEBL TAR H : 21.08.2024 (İçeri Bakanlı 1 Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlü ünün web sayfasında yayınlanan “Bir Televizyon Programında Türk Vatandaşlığının Kazanılmasına İlişkin Dezenformasyon Amaçlı Gerçek Dışı İddialara Yönelik Kamuoyu Duyurusu” başlıklı yazı içeriği ile ö renilmiştir).

AÇIKLAMALAR :

I. GENEL OLARAK

- 1- Sade bir vatandaş olarak tarafımızca a a da belirtilen nedenler ile Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı olarak Milli Manevi değerleri ve vatandaşlık hakkımızı korumak amacıyla a a da belirtilen nedenlerle i bu davayı ikame etme zorunlulu u hasil olmu tur.
- 2- Sorumlu ve yetkili makamlar tarafından effaf, güvenilir ve do ru bir ekilde bilgilendirme yapılmadı ı için ülkemizde bulunan sınımacı ve göçmen sayısı konusunda çok farklı ve çeli kili bilgiler mevcuttur. Bu çerçevede son günlerde Türkiye’de 7 milyonu Suriyeli olmak üzere toplamda 13 milyondan fazla yabancı oldu u iddiası üzerine İçeri Bakanlı 1 Göç daresi Bakanlı 1 tarafından yapılan açıklamaya göre ülkemizde 3 milyon 99 bin 524’ü geçici koruma altında bulunan Suriyeliler, 221 bin 353’ü uluslararası koruma kapsamında bulunan yabancılar ve 1 milyon 104 bin 353’ü ikamet izniyle kalan yabancılar olmak üzere toplam 4 milyon 425 bin 230 yasal kalı hakkı bulunan yabancı bulundu u ifade edilmektedir. Bu sayıya kayıt altına alınamamı kaçak yabancılar ile vatandaşlık verilen 238 bin 768 Suriyeli ile di er yabancıların dâhil olmadığı ortadadır. Rakamların hangisi do ru kabul edilirse edilsin, bu boyuttaki bir nüfus hareketinin bir ülkede ekonomik, sosyal, kültürel çöküntüye neden olacağı, kamu düzen ve güvenli ini bozacağı, demografik yapıda geri dönülemez ekilde hasarlar açacağı ve netice itibariyle milli güvenlik ve beka sorunu haline gelece i ortadadır.

Danı tay DDGK 07.10.2010, 2009/2684, 2010/1382; “...Davacı; u radı ı zararın vatandaş lı ının kaybettirilmesine ili kin Bakanlar Kurulu kararı ile bu kararın geri alınmasına ili kin Bakanlar Kurulu kararının uygulanmasına ili kin hatalı i lem ve eylemlerden do du unu, söz konusu hatalı i lem ve eylemlerin sonuçlarının halen devam etti ini öne sürmekte ve kararın temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir./ Davacının, halen Almanya'ya dönemedi i, herhangi bir ikametgahı bulunmadı ı ve bu nedenle kendisinden istenilen fakirlik ilmi haberini sunamadı ı, Baro tarafından görevlendirilen bir avukat vasıtasıyla davayı takip etti i dikkate alındı ında, yurda dönmü olmasına ve ardından tutuklanmasına ra men yurda dönmedi i gerekçesiyle vatandaş lı ının kaybettirilmesi ile ba layan olayların ve sonuçlarının davanın açıldı ı tarihte de devam etti i anla ılmaktadır./ Bu durumda, davanın açıldı ı tarihte de devam etti i anla ılan i lem ve eylemler ile bunların olumsuz sonuçları nedeniyle u ranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın süresinde açılmı oldu unun kabulü gerekmekte olup, aksi yöndeki kararda usul hükümlerine uyarlık görülmemi tir...”

2- TARAFIMIZIN SÜBJEKT F DAVA EHL YET NE L K NOLARAK

2.1. Cumhuriyetin temel niteliklerinin düzenlendi i Anayasamızın 2. maddesinde benimsenen ve 4. maddesi gere ince de i tirilmesi teklif dahi edilemeyen hukuk devleti ilkesinin en önemli unsurlarından birisi de idarenin her türlü i lem ve eylemlerinin yargısal denetime tabi olmasıdır . “...Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve i lemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geli tirerek sürdüren, hukuki güvenli i sa layan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuk kurallarıyla kendini ba lı sayan ve yargı denetimine açık olan devlettir...” (AYM, 05.04.2023, 2020/103, 2023/68); “...Anayasa'nın 36. maddesinde, “Herkes, me ru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı ve davalı olarak iddia ve savunma hakkına sahiptir”, 125. maddesinde, “ darenin her türlü eylem ve i lemine kar ı yargı yolu açıktır”; denilmi ; 2. maddesinde de, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti oldu u belirtilmi tir.

Hukuk devleti idarenin, tüm eylem ve i lemlerinin hukuk kurallarına ba lı oldu u devlettir. Hukuk devletinin temel özelli i, devlet içinde tüm kamusal ya amın ve yönetimin yargı denetimi altında olmasıdır. Bu nedenle, Anayasa idarî i lemlere ve eylemlere kar ı yargı yolunu açık tutmu tur...” (AYM, 23.06.1998, 1996/13, 1998/40).

Anayasamızın 125/1. maddesindeki “ darenin her türlü eylem ve i lemlerine kar ı yargı yolu açıktır.” hükmü ile 36. maddesindeki; “Herkes, me ru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. /Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz.. eklindeki düzenlemeler bu ilkenin Anayasamızdaki somut görümüm biçimleridir.

2.2. 06.01.1982 tarih ve 2577 sayılı “ dari Yargılama Usulü Kanunu”nun “ dari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı” ba lıklı 2.maddesinde idari dava türleri ile gerçek ve tüzel ki ilerin sübjektif dava ehliyeti düzenlenirken tam yargı davaları için “idari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları do rudan muhtel olma” kriteri getirilirken iptal davalarında, çok daha geni bir perspektif benimsenerek “idarî i lemler hakkında yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için...” menfaat ihlâlini yeterli görmü yani ki isel haklarının do rudan ihlal edilmesini aramamı tır. Nitekim Danı tay'ın hukuken ba layıcı olan içtihadı birle tirme kararı ile emsal niteli indeki yerle ik kararlarında gerçek ve tüzel ki ilerin iptal davası açmasında bu yakla ımı benimsemi tir.

Bu çerçevede Danıştay DDGK, "...iptal davaları ile idari işlemlerin hukuka uygun olup olmadığına saptanmasına, böylece de idarenin hukuka bağlılığının belirlenmesine, sonuçta hukuk devleti ilkesinin gerçekleştirilebilmesine olanak sağlandıktan sonra, bu davalarda menfaat ilkesinin tartışılması gerekmektedir..." (Danıştay DDGK, 13.6.1997 gün ve E. 1997/195, K. 1997/400, DD., Y.28, S. 95, 1998, s.82-83) derken, Danıştay 6. Dairesi, imar planında değişiklik yapılmasına ilişkin bazı kararların iptali istemiyle açılan davada idare mahkemesinin dava konusu kararlar ile davacı ve bakanlığının menfaatinin ihlal edilmediğine ilişkin kararını temyizden inceleyen "... iptal davaları ile idari işlemlerin hukuka uygun olup olmadığına tespiti, hukukun üstünlüğüne ve dolayısıyla idarenin hukuka bağlanması amaçlandığına göre, bu davalarda menfaat ilkesinin tartışılması gerekmektedir..." şeklinde karar vermiştir (Danıştay 6.D., 13.5.1991 gün ve E. 1989/2264, K. 1991/1101, DD., Y.22, S.84-85, 1992, s.423) (Bknz. Deniz Kakırman, İdari Yargıda İptal Davalarında Öznel Dava Ehliyeti Olarak Menfaat İhlali Kavramı, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2016, s. 3, 23, 50, 56, 63-64).

2.3. Suriyeli (ve esasen Afgan, Pakistanlı, Afrikalı ve diğer ülke uyruklu) kişilere Anayasaya, Türk Vatandaşlık Kanunu ve ilgili mevzuat ihlal edilerek gereksiz veya yetersiz yahut gereksiz ve aykırı veyahut yanıltıcı gerekçelerle verilen vatandaşlıkların yargısal yollarla iptal edilmesinde bir vatandaş olarak tarafımızın dava konusu işlemlerin iptalini isteme hususunda subjektif dava ehliyetine sahip olduğu açıktır. Her bir vatandaşın sadece bir Türk vatandaşı olarak milli, kurumsal ve kişisel menfaatlerini ihlal eden dava konusu yabancılara Türk vatandaşlığı verilmesinin iptalini istemede subjektif dava ehliyetine sahiptir.

2.4. Sonuç olarak ülkemizin kamu düzen ve güvenliğini tehdit eden vatandaşlık verilmesi işlemlerinin her birinin iptali konusunda sadece bir Türk vatandaşı olarak haklı menfaati bulunduğundan subjektif dava ehliyetine sahip olduğu açıktır.

Nitekim Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, özellikle vatandaşlığın kazanılması veya kaybettirilmesine bağlamında sadece idari işlemin tarafı olan kişinin/kişilerin de il, sadece vatandaşların da idari işlemin iptali davasını açmakta hukuki menfaati ve dolayısıyla subjektif dava ehliyeti bulunduğunu içtihat etmiştir: "...Dava, *air Nazım Hikmet Ran'ın TC. Vatandaşlığından İskatına İlişkin 25.7.1951 günlü, 3/13401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının geçersiz kalması ve uygulanamayacağı hususunun tespiti ile nüfus kaydında 8.3.2002 günlü, VGF 90 nolu form düzenleterek ve düzenleyerek vatandaşlıktan İskatın nüfus kütüğüne tesciline ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.*

Danıştay Onuncu Dairesi 29.1.2003 günlü, E:2002/2371, K:2003/302 sayılı kararıyla; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesi "a" fıkrasında, idari işlem hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan davaların iptal davaları olarak tanımlandığı ve subjektif ehliyet kavramının "menfaat ihlali" olarak yer aldığı, iptal davasının içtihat ve doktrinde belirlenen hukuki nitelikleri göz önüne alındığında, idare hukuku alanında tek taraflı irade açıklamasıyla kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelikte tesis edilen idari işlemlerin ancak bu idari işlemle beraber, kişisel ve güncel bir menfaat ilgisi kurulabilenler tarafından iptal davasına konu edilebileceğinin kabulünün zorunlu olduğu, Türk Vatandaşlık Kanununun 34. maddesinde yer alan "Kaybettirme ve çıkarma kararları ahsidir, ilgilinin e ve çocuklarına tesir etmez." hükmü kapsamında dava açma hakkının esas hak sahibine ait olması, vatandaşlık hakkının ahses bağlı haklardan olduğu ve dava konusu işleme dayanak olarak Bakanlar Kurulu Kararının da dava konusu edilmediği göz önüne alındığında vatandaşlığın kaybettirilmesine ilişkin kararın nüfus kütüğüne tesciline ilişkin işlem ile davacının doğrudan bir ilişkisinin bulunmadığı gerekçesi ile davanın ehliyet yönünden reddine karar vermiştir.

Davacı, 1951 tarihli Bakanlar Kurulu kararının 51 yıl sonra davalı çileri Bakanlıınca tescili yoluna gidilmesinin hukuka aykırı olduğunu, Nazım Hikmet Ran'ın 1963 yılında öldüünü, dolayısıyla Nazım Hikmet'in ahsı ile ilgili, sonradan tesis edilen hukuka aykırı i lemlerin hiçbir zaman yargı denetimine tabi olamayacağını, oysa idari bir i lemin yargısal denetiminin yapılmamasının hukuk devletinde söz konusu olamayacağını, çaına ve topluma karşı duyarlı ve sorumluluk duygusu taşıyan her aydının evrensel bir sanatçının ölümünden sonra gerçekleştiren hukuk dıı bir uygulama karısında duyarsız kalamayacağını öne sürmekte ve Daire kararının temyizen incelenerek bozulmasına karar verilmesini istemektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2 nci maddesinin 1 inci bendinin (a) alt bendinde iptal davasının subjektif ehliyet ko ulu "menfaat ihlali" olarak yer alması; bu ko ul, 4001 sayılı Kanunla; çevre, tarihi ve kültürel de erlerin korunması ve mar Uygulamaları gibi Kamu yararını yakından ilgilendiren hususlar hariç olmak üzere "ki isel hak ihlali" olarak de i tirilmi ; ancak, 2. maddenin 1. bendinin (a) alt bendi; 10.4.1996 günlü, 22607 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 21.9.1995 günlü, E: 1995/27, K: 1995/47 sayılı kararıyla, idari i lemlere karşı iptal davası açabilmek için, idare hukukunun genel esaslarına aykırı biçimde, idari i lemin davacının "ki isel hakkını ihlal" etmi olması ko ulu getirilmesinin hak arama özgürlü ünü kısıtladı ı ve birçok i leme karşı dava yolunu kapattı ı, bu haliyle hukuk devleti ilkesiyle ba da madı ı gerekçesiyle Anayasanın 2. ve 36. maddelerine aykırı bulunarak iptal edilmi , iptal nedeniyle do an hukuksal bo lu un giderilmesi için iptal kararının Resmi Gazetede yayımından itibaren üç ay sonra yürürlü e girmesine karar verilmi tir.

Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirtilen iptal kararında öngörülen sürede, söz konusu hukuksal bo lu u dolduracak bir yasal düzenleme getirilmemi olmakla birlikte idari yargı yerleri içtihat yoluyla iptal davalarını açabilmek için menfaat ilgisini aramı lardır. Ancak daha sonra bu yasal bo luk giderilmi ve 2577 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin 1 inci bendinin (a) alt bendi 4577 sayılı Kanunla yeniden düzenlenerek, iptal davaları "idari i lemler hakkında yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan" davalar olarak tanımlanmı tir.

Dolayısıyla iptal davasının gerek anılan maddede gerekse içtihat ve doktrinde belirlenen hukuki nitelikleri göz önüne alındı ında, idare hukuku alanında tek taraflı irade açıklamasıyla kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelikte tesis edilen idari i lemlerin ancak bu idari i lemle me ru, ki isel ve güncel bir menfaat ilgisi kurabilenler tarafından iptal davasına konu edilebilece inin kabulü zorunlu bulunmaktadır.

Taraf ili kisinin kurulması için gerekli olan ki isel, me ru ve güncel bir menfaat alakasının varlı ı, davanın niteli ine ve özelli ine göre idari yargı yerlerince belirlenmekte, davacının idari i lemle ciddi ve makul, maddi ve manevi bir ili kisinin bulundu unun anla ılması, dava açma ehliyeti için yeterli sayılmaktadır.

Ayrıca, iptal davaları ile; idari i lemlerin hukuka uygun olup olmadı ının saptanmasına, hukukun üstünlü ünün sa lanmasına, böylece de idarenin hukuka ba lılı ının belirlenmesine, sonuçta hukuk devleti ilkesinin gerçekle tirilebilmesine olanak sa landı ından bu davalarda menfaat ili kisinin bu amaç do rultusunda yorumlanması gerekmektedir.

Nazım Hikmet Ran Türk dünyasının ve 20. Yüzyıl dünya edebiyatının en büyük airlerinden olup, milletlerarası bir kurum olan UNESCO'nun, airin 100. do um yılı anısına 2002 yılını Nazım Hikmet Yılı ilan etmesi bu gerçe in bir tasdiki olmaktadır. Nazım Hikmet'in Türk ve Do u halklarının iirini büyük ölçüde etkilemi , iirde yeni yollar açmı , geçmi ve gelecek yüzyılların ebediyen ya ayacak bir klasi i olması itibariyle, hakkındaki vatanda lıktan ıskat kararının nüfus kütü üne tesciline ili kin i lemin iptali istemi ile açılan bu davada, davacının güncel menfaati bulundu u gibi, adı geçen airin, ulusal sınırları da a arak dünya çapında kabul görmü bir sanatçı olması nedeniyle, bir vatanda olarak davacının ki isel ve me ru menfaatinin de ihlal edildi i anla ıldı ından, bakılan davada, davacının subjektif ehliyetinin varlı ı kabul edilmek suretiyle davanın esasının incelenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulü ile Danıştay Onuncu Dairesinin 29.1.2003 günlü, E:2002/2371, K:2003/302 sayılı kararının BOZULMASINA...karar verildi..." (Danıştay DDK, 06.10.2005, 2004/3, 2005/2371).

3- SUR YE UYRUKLU K LERE TÜRK VATANDA LI İVER LMES NE L K N DAR LEMLER N HUKUKA AYKIRILI INA L K N OLARAK

3.1. Anayasamızın "Türk vatandaşlığı" başlıklı 66. maddesi;

"Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk'tür./ Türk babanın veya Türk ananın çocuğu Türk'tür./ **Vatandaşlık, kanunun gösterdiği şartlarla kazanılır ve ancak kanunda belirtilen hallerde kaybedilir./ Hiçbir Türk, vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir eylemde bulunmadıkça vatandaşlıktan çıkarılamaz./ Vatandaşlıktan çıkarma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu kapatılamaz.**" hükmünü içermektedir.

Anayasanın amir hükmü gereğince vazedilen 29.05.2009 tarih ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu (TVK) ile Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik (Yönetmelik) hükümleri dikkate alındığında Türk vatandaşlığının doğumla veya sonradan kazanılacağı (m. 5), doğumla kazanılan Türk vatandaşlığının, soybağı (kan) veya doğum yeri (toprak) esasına göre kendiliğinden kazanılacağı (m. 6), sonradan Türk vatandaşlığının kazanılmasının ise, yetkili makam kararı veya evlat edinilme ya da seçme hakkının kullanılması ile gerçekleşeceği (md. 9-21) anlaşılmaktadır. Yetkili makam kararı ile kazanılan Türk vatandaşlığının -dava konusu ile ilgili olarak- genel olarak/olağan şekilde vatandaşlığa alınma (m.11), olağanüstü/istisnai vatandaşlığa alınma (m. 12) ekinde iki yöntemi olduğu görülmektedir.

3.2. Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanmak isteyen bir yabancı, TVK'deki şartları taşıması halinde duruma göre İçişleri Bakanlığı veya Cumhurbaşkanlığı kararı ile Türk vatandaşlığını kazanabilir. **Ancak, aranan şartları taşımak vatandaşlığının kazanılmasında ki şart mutlak bir hak sağlamaz (m. 10/1).** Bu husus, devletin vatandaşlık konusundaki egemenlik hakkının bir tezahürü olarak milli menfaatlerin gözetilmesi için idareye tanınmış kesin bir takdir hakkıdır.

Türk vatandaşlığının sonradan yetkili makam kararı genel /olağan şekilde kazanılmasında "Başvuru için aranan şartlar" başlıklı 11. maddesi u ekildedir:

"**MADDE 11 – (1) Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancılarda;**

- a) Kendi millî kanununa, vatansız ise Türk kanunlarına göre ergin ve ayırt etme gücüne sahip olmak,*
- b) Başvuru tarihinden geriye doğru Türkiye'de kesintisiz beş yıl ikamet etmek,*
- c) Türkiye'de yerleşmeye karar verdiğini davranışları ile teyit etmek,*
- ç) Genel sağlık bakımından tehlike teşkil eden bir hastalığı bulunmamak,*
- d) İyi ahlak sahibi olmak,*
- e) Yeteri kadar Türkçe konuşabilmek,*
- f) Türkiye'de kendisinin ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin geçimini sağlayacak gelire veya mesleğe sahip olmak,*
- g) Millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak, şartları aranır."*

3.4. ç i leri Bakanlı mın 20.01.2010 tarihli ve 212 sayılı yazısı üzerine, 5901 sayılı Türk Vatanda lı ı Kanununun 46. maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 11.02.2010 tarihinde kararla tırılan (Resmî Gazete No: 27544, Resmî Gazete Tarihi: 06.04.2010) “Türk Vatanda lı ı Kanununun Uygulanmasına li kin Yönetmelik” yayınlanmı olup, bilahare Cumhurba kanlı ı kararları ile çe itli de i iklikler yapılmı tır.

Yönetmeli in vatanda lı ın yetkili makam kararı ile ve özellikle Cumhurba kanlı ı kararı ile istisnai olarak/ola anüstü ekilde kazanılması ile ilgili hükümlerinin yasanın amaç ve kapsamını a an hükümler içerdi i, bu yönüyle Anayasanın 66. maddesindeki “vatanda lı ın kanunili i ilkesi” ile yönetmeliklerin Anayasa ve kanunlara (üst normlara) aykırı olamayaca ına ili kin kuralları (AY m. 104, 124) ihlal etti i, dolayısıyla yetkili makam/idare tarafından bu düzenlemeye dayanılarak tesis edilen sı nımacı ve göçmenlere vatanda lık verilmesine ili kin idari i lemlerin hukuka aykırı hale geldi i açıktır.

Nitekim anılan Yönetmeli in hukuka aykırı oldu u görü ünde olan Türkiye Barolar Birli i Anayasal ve yasal yetkilerini kullanarak söz konusu yönetmeli in iptali ve yürürlü ünün durdurulması talebiyle Danı tay nezdinde dava açmı olup -açık kaynaklardan edinilen bilgilere göre- davanın halen derdest oldu u anla ılmaktadır.

-Konuya ili kin 13.06.2022 tarihli basın duyurusu öyledir: “Cumhurba kanlı ı Kararı ile yürürlü e konulan ve Türk Vatanda lı ı Yönetmeli i'nin 20. maddesinde getirilen düzenlemeler, belli bir miktardaki yabancı para ile ta nımaz alımı veya fon/bireysel emeklilik sistemine giri gibi yatırımlar kar ılı nda Türk vatanda lı ı verilmesi sonucunu do urmaktadır./ TÜRK YE Cumhuriyeti Anayasası, vatanda lı ın kazanılmasına ili kin artların kanun ile düzenlenmesini emretmektedir./ Bu çerçevede Türk Vatanda lı ı Kanunu'nun ilgili hükümlerinde vatanda lı ın hangi hallerde kazanılaca ı düzenlenmi , buna ili kin artlar sınırlı olarak sayılmı tır. Kanunda, belli bir miktar yabancı para kar ılı nda fon/bireysel emeklilik sistemine giri gibi yatırımlar yapmak yoluyla Türk vatanda lı ı kazanılmasına ili kin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. / Öte yandan, dava konusu düzenlemede, devletle hukuki ve siyasi ba ile ba lılı ı ifade eden vatanda lık kavramının yabancı bir para cinsinden bir de er ile kar ılanması, vatanda lık kavramını soyutla tırmakta ve özünden uzakla tırmaktadır./ Dolayısıyla düzenlemeler gerek Anayasa'ya aykırılı ı gerekse kanuni dayanaktan yoksun olmasının yanı sıra, Türk Vatanda lık Kanunu tarafından da benimsenen “vatanda lı ın gerçekli i” ilkesine aykırılık te kil etmektedir./ Öte yandan bu hükümler yürürlükte kaldı ı sürece, devlete ba lılık ilkesi bir yana bırakılarak para kar ılı nda vatanda lık verilmesi sonucu ortaya çıkacak, bu da milletimizi telafisi güç hak kayıplarına u ratacaktır./ TÜRK YE Barolar Birli i, bu nedenlerle söz konusu yönetmelik de i ikli inin yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle Danı tay'a ba vurmu tur./ Kamuoyuna saygıyla duyururuz./ TÜRK YE Barolar Birli i”-

Yönetmeli in vatanda lı ın genel/ola an yolla kazanılmasını (ç i leri Bakanlı ı kararı ile) düzenleyen 15-19 ve 35. maddeleri bir bütün olarak de erlendirildi inde, TVK'nin 11. maddesi ba ta olmak üzere, herhangi bir kanun hükmünde dayana ı bulunmayan “...Türkiye’de ta nımaz mal edinmek, i kurmak, yatırım yapmak, ticaret ve i merkezini Türkiye’ye nakletmek, çalı ma iznine tabi olarak bir i yerinde çalı mak ve benzeri davranı larla teyit etmi olmak...” (Yönetmelik m. 15/1-c) düzenlemesi getirdi i ve bu bilgi ve belgeleri yabancılara vatanda lık verilmesinde esas aldı ı anla ılmaktadır.

Yönetmeli in vatanda lı nın istisnai/ola anüstü yolla (Cumhurba kanlı ı kararı ile) kazanılmasını düzenleyen 20 ve 35. maddeleri bir bütün olarak de erlendirildi inde ise, her eyden önce Türk vatanda lı nın para/döviz kar ılı ı satıldı ı algısını yaratarak Türk vatanda lı nın ve pasaportunun itibar ve de erini dü ürdü ü görülmektedir. Bunun yanında bu yolla vatanda lık kazanan ki ilerinin gerek geçmi te gerekse günümüzde dünyanın hiçbir yerinde e i benzeri görülmemi sayıya ula ması nedeniyle kamu düzen ve güvenli inin bozulmasına; ekonomik, sosyal, kültürel sorunların üstesinden gelinemeyecek boyutlara ula masına neden olmu tur. Bütün bu olumsuzlukların ötesinde yönetmeli in kapsam ve sınırlarının alabildi ine geni olması, Anayasal ve yasal dayana ı bulunmaması nedeniyle hukuka aykırılı mın da son derece açık oldu u görülmektedir. Bu çerçevede Yönetmeli in 20. maddesinde sayılan; “En az 500.000 Amerikan Doları veya kar ılı ı döviz tutarında sabit sermaye yatırımı yapma”, “En az 400.000 Amerikan Doları veya kar ılı ı döviz tutarındaki kat mülkiyeti veya kat irtifakı kurulmu ya da üzerinde yapı bulunan arsa vasıflı ta inmazı satın alma”, “Kat mülkiyeti ya da kat irtifakı kurulmu , en az 400.000 Amerikan Doları veya kar ılı ı döviz tutarı pe in olarak yatırmak ko uluyla noterde düzenlenmi ta inmaz satı sözleşmesi ile ta inmaz alım vaadinde bulunma”, “ En az 50 ki ilik istihdam olu turma”, “ En az 500.000 Amerikan Doları veya kar ılı ı döviz tutarında mevduatı üç yıl tutma artıyla Türkiye’de faaliyet gösteren bankalara yatırma”, “En az 500.000 Amerikan Doları veya kar ılı ı döviz tutarında Devlet borçlanma araçlarını üç yıl tutmak artıyla satın alma”, “En az 500.000 Amerikan Doları veya kar ılı ı döviz tutarında gayrimenkul yatırım fonu katılma payı veya giri im sermayesi yatırım fonu katılma payını en az üç yıl elinde tutma artıyla satın alma”,

“En az 500.000 Amerikan Doları veya kar ılı ı döviz tutarında katkı payını, kapsamı Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından belirlenen fonlarda tutma ve üç yıl sistemde kalma artıyla bireysel emeklilik sistemine yatırma” ekindeki artların TVK’nin 11. maddesi ile madde metninde atıf yapılan 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 31. maddesi ve 6735 sayılı Uluslararası gücü Kanunu’nun 11. maddesinde hiçbir kar ılı ı ve dayana ı bulunmamaktadır.

Gerçekten her iki yasanın hükümlerine bakıldı nda istisnaen Türk vatanda lı na alınabilecek olan yabancıların; e itim düzeyi, mesleki deneyimi ve akademik çalı malarıyla bilime, sanayi ve teknolojiye, spora, sanata veya ülkemiz bakımından stratejik kabul edilen bir hususa katkı sunacak vasfa veya Türkiye’deki faaliyet ve yatırımlarının ülke ekonomisine ve istihdamı olumlu yönde etkileyecek içerik ve kapsama sahip olması zorunludur. Oysa yukarıda de inilen 400.000 USD-500.000 USD tutarındaki döviz ve döviz kar ılı ı öngörülen kaynaklar istihdama, katma de er sa layan üretime ve dolayısıyla ekonomiye katkı koyan “yatırım” niteli inde de ildir.

3.5. Ayrıca 22.10.2014 tarih ve 29153 sayılı resmi gazetede yayımlanan “GEÇ C KORUMA YÖNETMEL ’ne göre de yapılan i lemler hukuka aykırıdır. Yönetmeli e göre geçici koruma alan bir sı nımacı ülkede kaç yıl kalırsa kalsın bırakın vatanda lık almayı vatanda lı a ba vuru hakkı bile yoktur.

Yönetmeli in Ülkede kalı hakkı ba lıklı 25.ci maddesi aynen ;

"MADDE 25- (1) Geçici koruma kimlik belgesi, Türkiye’de kalı hakkı sa lar. Ancak bu belge Kanunda düzenlenen ikamet izni veya ikamet izni yerine geçen belgelere e de er sayılmaz, uzun dönem ikamet iznine geçi hakkı tanımaz, süresi ikamet izni toplamında dikkate alınmaz ve sahibine Türk vatanda lı na ba vuru hakkı sa lamaz."

eklinde dir. Hal böyle olunca Geçici Koruma Kimlik belgesi verilen bir sı nımacıya vatanda lık hakkı verilmesi bu yönetmeli e de açıkça aykırıdır.

3.6. İÇİŞİLERİ Bakanının basın açıklamasından 238 bin 768 Suriyeliye vatandaşlık verildiği belirtilmekte olup, bunun kaçının genel/olağan yolla İçişleri Bakanlığıınca, kaçının ise istisnai/olağanüstü yolla Cumhurbaşkanlığı kararı ile verildiği tarafımızca bilinmemektedir. Dolayısıyla gerek genel/olağan yolla İçişleri Bakanlığıınca, gerekse istisnai/olağanüstü yolla Cumhurbaşkanlığı kararı ile birlikte celbedilerek; yukarıda açıkladığımız hukuka aykırılıklar da dahil olmak üzere, takdir hakkının yanlış, yersiz ve yetersiz olarak kullanıldığı bütün idari işlemlerin iptalini talep etme zorunluluğu haşıl olmuştur.

3.7. TVK m. 11 ve 12 gereğince bir yabancıya Türk vatandaşlığı verilirken sadece madde metninde düzenlenen objektif nitelikteki unsurların bulunması ile yetinilmesi asla yeterli değildir. Bunun yanında yetkili makam tarafından (İçişleri Bakanlığı veya Cumhurbaşkanlığı) Türk vatandaşlığı talep eden kişinin aynı imkan ve fırsatlardan yararlanarak paydaşı olacağı Türk vatandaşlarının örf ve adetlerini, kadim kültürünü, etik değerlerini, dilini, duygu ve düşünceleri benimseyip onlarla kültürel ve duygusal bağ kurup kurmadığını, onlarla özdeşleşip özdeşleşmediğini, onların değer ve ideallerini benimseyip benimsemediğini (en azından bu yönde bir çaba gösterip göstermediğini) dolayısıyla içinde yaşadıkları veya vatandaş olarak yaşamayı talep ettikleri topluma hâlen yeterli seviyede bağlandıkları ve uyum sağladıkları, katkı sundukları veya katkı sunma potansiyellerinin yüksek olduğu hukuki ve bilimsel değerleri olan değerli olan bilgi ve belgelerle aratırıp isabetli bir sonuca varılmalıdır.

3.8. Suriye Uyruklu Yabancıların Taşınmaz Mal Edinimi Yasağı Nedeniyle Bu Yolla Vatandaşlık Kazanamaz (1062 sayılı Hudutları Dahilinde Tebaamızın Emlakine Vaziyet Eden Devletlerin Türkiye'deki Tebaaları Emlakine Karşı Mukabele-i Bilmisil Tedabiri İttihazı Hakkında Kanunu ve bu konunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulu tarafından ittihaz edilen 01.10.1966 tarih ve 6/7104 sayılı karar).

Yabancılarla yatırım yoluyla vatandaşlık verilmesine ilişkin yukarıda değindiğimiz hukuka aykırılıklarla bağlantılı olarak **Türkiye-Suriye arasındaki tarihsel sorunlar nedeniyle Suriye uyruklu yabancılarla mülk edinilmesi suretiyle vatandaşlık verilmesini hukuken olanaksız kılan yasal kısıtlamalar bulunmaktadır.** Bilindiği üzere Türkiye-Suriye arasındaki neredeyse bir asrı bulan ve esasen günümüzde de devam eden ihtilaflar bağlamında Suriye Hükümetince Suriye'de taşınmaz malı bulunan Türk vatandaşlarının tasarruflarına yönelik sistematik birtakım kısıtlamalar getirilmesi ve sorunların müzakere ile çözülmemesi üzerine müteakibi esası çerçevesinde Devletimiz tarafından; 28.05.1927 tarih ve 1062 sayılı Hudutları Dahilinde Tebaamızın Emlakine Vaziyet Eden Devletlerin Türkiye'deki Tebaaları Emlakine Karşı Mukabele-i Bilmisil Tedabiri İttihazı Hakkında Kanunu vazedilmiştir ve bu konunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulu tarafından ittihaz edilen 01.10.1966 tarih ve 6/7104 sayılı karar ile Suriye uyruklu bütün özel ve tüzel kişilerin Türkiye'de bulunan taşınmaz ve taşınmazları (zati ev ve eşya hariç) ile bütün hak ve menfaatlerine Hazinece el konulmuş ve ayrıca yeni taşınmaz edinimi de yasaklanmıştır. El konulan bu mallara ilişkin olarak yapılacak işlemler ise kararnamenin eki olan "Suriye Uyruklularının Mallarının Tespiti ve Bu Mallara El Konulması Hakkında Yönetmelik"te tespit edilmiştir. Belirtelim ki, Bakanlar Kurulunun bu kararnamesinden önce yürürlükte sokulan 13.01.1939, 14.02.1942, 18.11.1957 günlü kararnamelerle takyidat konulan taşınmaz malların Suriye uyruklu malikleri 13.01.1939'dan sonra başka bir devlet uyruğuna geçmiş olsalar dahi taşınmazları yönünden Suriye uyruklu addedilmiştir. Ayrıca süregelen yargısal uygulamalarda da Hazineye intikal eden taşınmazların olağanüstü zamanaşımı ve/veya zilyetlik yoluyla edinilmesinin Suriye uyruklu malikler hakkında açılacak iptal ve tescil davalarında Hazinesinin davalı gösterilmesi de mümkün olmayacağına karar vermiştir (Bknz. Fidan Akyol, Yabancı Gerçek ve Tüzel Kişilerin Taşınmaz Ediniminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözümler, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tapu ve Kadastro Uzmanlık Tezi, Ankara 2012s. 54-59; Sinan İsmailoğlu, İdari Yargı Kararları Işığında 1062 Sayılı Mukabele-i Bilmisil Kanununun Uygulanması, Hacettepe HFD, 6/2, 2016, s. 181-196 Hukuk Genel Kurulunun 15.4.1992 t. 992/7-174-245 sayılı, 4.12.1991 t.

991/16-539-624 sayılı kararları; Yargıtay 8. Hukuk Dairesi 01.12.2008 t., 2008/4215, 2008/6078 sayılı kararı; Danıştay 10. Dairesi 12.04.1991 t. 1988/2513, 1991/1413 kararı).

Yukarıda detaylı şekilde açıklanmış üzere 5901 sayılı Türk Vatandaşlık Kanunu 11 ve 12. maddeleri, 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 31.maddesi ve 6735 sayılı Uluslararası gücü Kanununun 11. maddesi ile bu kanunlara aykırı olarak vazedilen Türk Vatandaşlık Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 15-19, 20 ve 35. maddeleri gereğince esasen salt gayrimenkul satın alınması veya ülkeye para/döviz de eri sokulması mevzuatın aradığı bir yatırım olmadığı gibi, 28.05.1927 tarih ve 1062 sayılı Hudutları Dahilinde Tebaamızın Emlakine Vaziyet Eden Devletlerin Türkiye'deki Tebaaları Emlakine Karşı Mukabele-i Bilmisil Tedabiri İttihazı Hakkında Kanun ile bu konunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulu tarafından ittihaz edilen 01.10.1966 tarih ve 6/7104 sayılı karar gereğince Suriye uyruklu yabancıların taınmaz mal ediniminin mutlak yasak kapsamında olması karışında gayrimenkul yatırımı yoluyla vatandaşlık kazanmaları da hukuken olanaksızdır.

HUKUK SEBEPLER : 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 5901 sayılı Türk Vatandaşlık Kanunu, 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, 6735 sayılı Uluslararası gücü Kanunu, 28.05.1927 tarih ve 1062 sayılı Hudutları Dahilinde Tebaamızın Emlakine Vaziyet Eden Devletlerin Türkiye'deki Tebaaları Emlakine Karşı Mukabele-i Bilmisil Tedabiri İttihazı Hakkında Kanunu ile bu konunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulu tarafından ittihaz edilen 01.10.1966 tarih ve 6/7104 sayılı karar, 2577 sayılı dâri Yargılama Usulü Kanunu, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu ile Türk Vatandaşlık Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik, 13/10/2014 tarih ve 2014/6883 sayılı Geçici Koruma Yönetmeliği ve diğer ilgili mevzuat hükümleri.

SÜBUT DELİLLER :

- 1- T.C. İçişleri Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı tarafından 29.04.2011 tarihinden itibaren Suriye uyruklu yabancılara vatandaşlık verilmesine ilişkin bütün idari işlem dosyaları ve içerdiği dayanak belge ve bilgiler (Celbini talep ederiz.)
- 2- İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün web sayfasında yayınlanan "Bir Televizyon Programında Türk Vatandaşlığının Kazanılmasına İlişkin Dezenformasyon Amaçlı Gerçek Dışı İddialara Yönelik Kamuoyu Duyurusu" başlıklı onaylı yazı örneği (Celbini talep ederiz.)
- 3- TBB'nin Türk Vatandaşlık Yönetmeliğinin 20. maddesinde getirilen düzenlemelerin hukuka aykırı olduğuna dair Danıştay nezdinde açıldığı ve halen derdest olan iptal davasının onaylı örneği (Celbini talep ederiz).

Davalının ibraz ettiği, belge, delil ve beyanlara karşı ek beyan ve delil sunma hakkımızı saklı tutarız.

SONUÇ VE İSTEM : Yukarıda açıklanan ve Sayın Mahkemenizce re'sen gözetilecek nedenlerle; sair tüm haklarımız mahfuz kalmak sureti ile; Anayasaya, Kanunlara, hukuka, Türk Milletinin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin milli menfaatlerine açıkça aykırı olan;

1- T.C. İçişleri Bakanlığı tarafından 29.04.2011 tarihinden itibaren yetkili makam olarak genel/ola an yolla **SUR YE UYRUKLU YABANCILARA VATANDA LIK VER LMES NE DA R HER B R DAR LEM N PTAL NE,**

2- Yargılama giderleri ile vekalet ücretinin davalı tarafa yüklenmesine,

karar verilmesini saygılarımızla arz ve talep ederiz.....././2024

Davacı

Ekler :